

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
GRAD GRAČANICA

Predlagač: Gradonačelnik

Razmatra: Gradsko vijeće

Obrađivač: Služba za prostorno uređenje,
geodetske i imovinsko-pravne
poslove

**INFORMACIJA
o upravljanju parking prostorom**

Gračanica, oktobar 2023. godine

UVOD

Odlukom o javnim parkiralištima na području općine Gračanica ("Službeni glasnik Općine Gračanica", broj: 05/15 i 08/17), članom 7. određena su javna parkirališta na kojima se naplaćuje parkiranje:

Redni broj	Naziv javnog parkirališta	Vrsta javnog parkirališta		Zona
		na ulici-van ulice	otvoreni-zatvoreni	
1.	Parkiralište kod BKC-a	van ulice	otvoreni	1
2.	Parkiralište kod zgrade Općine (bočno od zgrade Općine)	na ulici	otvoreni	1
3.	Ulica Kej Fridriha Foglara	na ulici	otvoreni	0
4.	Ulica Ahmet-paše Budimlije	na ulici	otvoreni	0
5.	Ulica 22. divizije	na ulici	otvoreni	0
6.	Ulica Riječka I	na ulici	otvoreni	1
7.	Ulica Riječka II	na ulici	otvoreni	1
8.	Ulica Bosanskih kraljeva	na ulici	otvoreni	1
9.	PKSC "Bazen"	na ulici	otvoreni	po posebnoj odluci

Ovom Odlukom, članom 2., stav 2. definisano je da upravljanje javnim parkiralištima na kojima se naplaćuje parkiranje vrši ovlašteno pravno lice, u skladu s Odlukom o vršenju komunalnih djelatnosti i komunalnom redu. U skladu s tim Općinsko vijeće Općine Gračanica na svojoj sjednici 29.11.2017. godine donosi Odluku o prijenosu na privremeno upravljanje parking automata na gradskom području Gračanice ("Službeni glasnik Općine Gračanica", broj:13/17) kojom se Preduzeću "ORVI-Comerc" d.o.o. Gračanica privremeno daje na upravljanje deset parking automata (parkomata) postavljenih na javnim parkiralištima na kojima se naplaćuje parkiranje na području MZ Gračanica. Međusobni odnosi između Grada Gračanica i "ORVI-Comerc" d.o.o. preciznije se definišu ugovorima koji se sklapaju za svaku narednu kalendarsku godinu.

1. Kapacitet parkirališta na kojima se naplaćuje parkiranje

Ukupan broj parkirnih mjesta na kojima se vrši naplata parkiranja iznosi 279:

- Parking kod BKC-a - 30,
- Kej Fridriha Foglara - 76,
- Ahmet-paše Budimlije - 46,
- ulica 22. divizije - 41,
- Riječka - 74 i

- ulica Bosanskih kraljeva - 12.

Parkiranje na parkiralištu kod zgrade Gradske uprave se ne naplaćuje, a parkiralište kod PKSC "Bazen" aktivno je samo u vrijeme Vašera.

2. Uposlenici u Preduzeću "ORVI-Comerc" d.o.o. Gračanica

Broj uposlenih u Preduzeću "ORVI-Comerc" d.o.o. Gračanica smanjen je u proteklom periodu za četiri uposlenika koji su otišli u penziju. Sada je u preduzeću uposleno ukupno 7 uposlenika (direktor i 6 redara), a struktura uposlenika izgleda ovako:

- 5 iz kategorije ratnih vojnih invalida,
- 2 iz kategorije demobilisanih boraca.

Treba naglasiti da su svi uposlenici prijavljeni i da se redovno uplaćuju doprinosi na njihove plaće.

3. Prihodi ostvareni upravljanjem javnim parkiralištima

Ukupan poslovni prihod Preduzeća "ORVI-Comerc" d.o.o. Gračanica za 2022. godinu iznosi 154.752,00 KM. Važno je napomenuti da ovo pravno lice nema drugih prihoda osim prihoda ostvarenih kroz upravljane javnim parkiralištima na kojim se vrši naplata parkiranja.

Odlukom o javnim parkiralištima na području općine Gračanica predviđena je i mogućnost kupovine dnevnih, sedmičnih, mjesečnih i godišnjih karata te mogućnost rezervacije parking mjesta.

- rezervacije parking mjesta do sada nije bilo vjerojatno zbog visoke cijene,
- evidencije o prodanim dnevnim kartama nema jer prodaja tih karata ide preko parkomata, a parkomat ne pruža mogućnost pregledavanja prodatih karata (tiket dobije samo kupac),
- potražnje za sedmičnim kartama nije bilo tako da ni jedna nije ni prodana u proteklom periodu,
- mjesečne karte (prosječno) - 20 pravnih lica i 50 fizičkih lica (porasla je potražnja za ovim kartama vjerojatno i zbog velikog broja neispravnih parkomata),
- godišnje karte - 5 pravnih lica.

4. Rashodi

Tokom 2022. godine ukupni rashodi firme iznosili su 189.630,00 KM. Na poslovne rashode otpada 185.480,00 KM a ostali rashodi i gubici iznosili su 4.150,00 KM. Više od 4/5 poslovnih rashoda otpada na troškove plaća i ostala lična primanja uposlenika, odnosno 85,55% (158.685,00 KM). Ostali poslovni rashodi su:

- troškovi sirovina i materijala - 363,00 KM (prošle godine 785,00 KM),
- troškovi energije i goriva - 837,00 KM (prošle godine 0,00 KM)
- amortizacija - 278,00 KM (prošle godine 205,00 KM),
- ostali poslovni rashodi i troškovi - 25.317,00 KM (prošle godine 21.004,00 KM).

Nakon podmirenja svih poslovnih troškova i ostalih rashoda i gubitaka preduzeće je u 2022. godini poslovalo sa neto gubitkom u iznosu od 34.878,00 KM.

Prema Ugovoru Preduzeće "ORVI-Comerc" d.o.o. Gračanica dužno je Gradu Gračanica na ime naknade za korištenje parking automata uplaćivati mjesečni iznos od 1.000,00 KM s obračunatim PDV-om. Dug po ovom osnovu zaključno sa septembrom 2023. godine iznosi 10.000,00 KM i to 2.000,00 iz 2021. godine i 8.000,00 KM od ove godine (za ovu godinu uplaćeno samo 1.000,00 KM). Takođe Preduzeće "ORVI-Comerc" d.o.o. Gračanica ne izvršava redovno svoje obaveze ni prema osnivaču, odnosno Organizaciji RVI (mjesečni iznos od 1.000,00 KM). Po ovom osnovu duguju ukupno 11.000,00 KM (2.000,00 KM za prošlu godinu i 9.000,00 KM za tekuću godinu).

Preduzeće "ORVI-Comerc" d.o.o. Gračanica uredno izvršava i svoje obaveze prema Upravi za indirektno oporezivanje po osnovu PDV-a.

5. Problemi u radu

- radno vrijeme - Problem sa radnim vremenom i dalje postoji. Odlukom o javnim parkiralištima na području općine Gračanica, članom 8., stav 1. propisano je radno vrijeme na javnim parkiralištima na kojima se naplaćuje parkiranje svakim radnim danom i subotom u periodu od 06,00 do 21,00 sat. Odlukom o izmjenama Odluke o javnim parkiralištima na području općine Gračanica ("Službeni glasnik Općine Gračanica", broj: 08/17) članom 2. propisano je novo radno vrijeme i to radnim danima u ljetnom periodu (01.05.-30.09) od 06,00 do 20,00 sati, a u zimskom periodu (01.10-30.04.) od 06,00 do 18,00 sati. Subotom tokom cijele godine od 06,00 do 13,00 sati. Prvi problem sa ovim radnim vremenom je, po riječima Direktora Preduzeća "ORVI-Comerc" d.o.o. Gračanica, što je prekratko.
- nelegalni parkinzi - na užem dijelu grada postoji nekoliko nelegalnih parkirališta (nisu na javnim površinama), koji prema navodima Direktora Preduzeća "ORVI-Comerc" d.o.o. Gračanica nisu registrirani za tu djelatnost i ne izdaju uredne račune za pruženu uslugu.
- zauzimanje parking mjesta bez naknade - naročito u ulici Ahmet-paša Budimlije, prema navodima Direktora Preduzeća "ORVI-Comerc" d.o.o. Gračanica, ovaj problem je tokom 2022. godine nešto izraženiji nego prethodne godine bez obzira na povremene intervencije Komunalne inspekcije.
- blokiranje i deblokiranje nepropisno parkiranih vozila - tokom prošle godine nije bilo slučajeva blokiranja nepropisno parkiranih vozila, prvenstveno zbog neispravnih parking aparata.
- oštećenja opreme na javnim parkiralištima - nije bilo izraženijih oštećenja opreme na javnim parkiralištima, osim što je u Riječkoj jedan parkirni aparat obijen i iz njega je otuđen akumulator.
- održavanje parkomata - od nabavke i ugradnje parkomata njihovo održavanje vrši "BH MOTORS" d.o.o. Srebrenik kao ovlaštenu servisera. Prema riječima Direktora preduzeća, od početka, ali naročito u zadnjih godinu-dvije imaju veoma lošu saradnju sa navedenom firmom, a rezultat je veliki broj neispravnih aparata. Trenutno su u potpuno ispravnom stanju samo tri aparata, dva aparata su djelimično ispravna (jedan se ne uključuje i isključuje na vrijeme i sat mu kasni dva sata, a drugi se povremeno gasi i podešen je za rad u prvoj zoni a nalazi se u nultoj) i pet aparata je potpuno neispravno.

ZAKLJUČNA RAZMATRANJA I RAZVOJNI PLANOVI

Iz gore navedenog može se zaključiti da je Preduzeće "ORVI-Comerc" d.o.o. Gračanica tokom 2022. godine poslovao negativno, uz neto gubitak od 34.878,00 KM. Treba naglasiti da su u ovom periodu izmirivane sve obaveze prema uposlenicima i Upravi za indirektno oporezivanje po osnovu PDV-a.

Loše poslovanje tokom protekle godine direktor preduzeća uglavnom pripisuje velikom broju neispravnih parkomata zbog čega su prihodi drastično pali. Servisiranje, odnosno popravke postojećih parkomata postalo je nemoguće. Saradnja sa dosadašnjim serviserom je već duži vremenski period veoma loša, skoro pa nikakva, a pokušaj da se pronađe drugi serviser nije uspio.

Prvo je kontaktirana firma "Tring" d.o.o. Gračanica i oni su odgovorili da se nisu nikada bavili održavanjem ovakvih uređaja i da obzirom na broj parkomata za njih to ne bi bilo isplativo, te su nas uputili na firmu "Fractal" d.o.o. Žepče koji se bave nabavkom i servisiranjem parkomata.

Iz firme "Fractal" su odmah u startu, čim smo ih upoznali sa vrstom parkomata koje posjedujemo, isključili mogućnost da nam ih oni održavaju. Kao razlog naveli su njihovu zastarjelost i otežanu nabavku rezervnih dijelova, a neke rezervne dijelove za njih je nemoguće više nabaviti na tržištu. Predložili su nabavu novih parkomata kao najbolju opciju, a pošto oni već duži vremenski period nabavljaju i servisiraju parkomate francuskog proizvođača "Flowbird" predložili su nabavku upravo ovih aparata. Cijena po komadu je 13.500,00 do 14.500,00 KM bez PDV-a sa ugradnjom.

Na kraju smo kontaktirali i firmu "DINET" d.o.o. Gračanica. Oni su prvo kontaktirali firmu u Italiji, proizvođača naših parkomata, i dobili informaciju da je ova generacija parkomata zastarjela, odavno se ne proizvodi više i da je nabavka rezervnih dijelova za njih problematična. I oni su preporučili prelazak na novu generaciju njihovih parkomata, te su predložili dvije mogućnosti. Prva je da se zadrži kućište parkomata, a da se promijene svi unutarnji dijelovi što bi koštalo oko 6.000,00 KM sa PDV-om, ili da nabavimo njihove potpuno nove parkomate, nove generacije, a cijena bi bila oko 13.000,00 KM bez PDV-a.

Iz svega navedenog može se zaključiti da sistem parkiranja ne funkcioniše u skladu sa stvarnim potrebama grada i onako kako je zamišljeno, te da treba tražiti kvalitetnija rješenja. U tom pravcu se zadužuje Služba za prostorno uređenje, geodetske i imovinsko pravne poslove da u skladu sa dobrim iskustvima drugih gradova i općina predloži kvalitetniji način organizovanja i funkcionisanja sistema parkiranja u gradu.